

**Вікторія БАЛАЗІЮК,
майор внутрішньої служби
ДУ «Кропивницька ВК (№ 6)»,
м. Кропивницький**

**У ПАМ'ЯТІ – НАЗАВЖДИ
(спогад про Леоніда Куценка)**

Багато спогадів написано про Леоніда Куценка – справжнього фахівця своєї справи, науковця, дослідника, викладача, товариша, сім'янина, громадянина. Не віриться, що вже 10 років його немає з нами..., охоплює сум, але спогади, які вкарбувались у пам'ять і серце, одразу переключають на позитив і змушують посміхатися. Перед моїми очима харизматичний викладач, який завжди кудись поспішає, біжить бадьоро сходянками, але встигає привітатись так, як не притаманно іншим педагогам ВУЗу, невимушено і незвично: «Привіт, редиска!», так просто – привіт, без солідності не просто викладача, а ще й декана факультету, а звертання до «редиски» – це вже не просто – сама винна, щось там колись не довчила, могла б краще, але хіба ж на правду будеш ображатись?

Мені пощастило познайомитись з Леонідом Васильовичем при вступі до Кіровоградського інституту імені Володимира Винниченка, тоді він очолював філологічний факультет, навіть дивно якось було, що декан факультету така легка, проста людина. Коли читав лекції у нас, першокурсників, несподівано відкрила для себе викладача, який захоплено, доступно доносив матеріал такого складного курсу, як давня українська література.

По закінченню Кіровоградського педагогічного університету, при врученні документу про результати 5-річної студентської праці, знов таки мені пощастило – вручав диплом мені особисто Леонід Васильович Куценко. З посмішкою, гарними побажаннями, сповненими оптимізму, добра, сподівань на світле майбутнє, провів у невідому путь вчителя. Емоції переповнювали мене, хіба ж після таких чуйних слів можна було схибити, лінуватись і без ентузіазму давати знання учням? Звісно ж ні! Мене чекала цікава «місія» – у Придністровській Молдавській республіці, у місті Тирасполі, куди я повернулась за місцем проживання до батьків, навчати дітей української мови, яка, до речі, є однією з державних у невизнаній республіці й поруч із російською та молдавською вивчається, на протигагу останній, навіть у російськомовних школах Придністров'я.

Після закінчення вишу працювала в школі, цілком поринула в роботу, із задоволенням ділилась знаннями з дітьми, тим більше, що

власних ще в планах не намічалось. Ідучи зі школи, заглядала в поштову скриньку, очікуючи листів від родичів або друзів-однокурсників, яких доля розкидала кого куди, але завдяки листуванню ми залюбки тримали один одного в курсі тодішніх справ, адже про мобільний зв'язок та Інтернет на межі двох тисячоліть – навіть не мріяли.

Та одного разу отримала несподіваного листа – від мого улюбленого викладача, – так, саме від Леоніда Васильовича. Лист містив інформацію про творчі напрацювання Куценка-літературознавця та прохання поцікавитись деякими матеріалами про гетьмана Івана Мазепу, особистість якого досліджував Євген Маланюк – останній же, своєю чергою, був об'єктом багатолітньої плідної наукової обсервації Леоніда Куценка. Як приємно було усвідомлювати, що душа педуніверситету, Леонід Васильович, не забув про таку собі экс-студентку, а тепер учительку з Придністров'я, і я зможу стати йому у пригоді! Наступного ж дня я летіла в пошуках необхідного матеріалу, але через те, що вони були архівними, мені роз'яснили, як їх можна отримати: лише через офіційний запит від наукової установи або конкретного науковця з Кіровограда. Про все це я прозвітувала у листі викладачеві, чемно запросивши в гості від себе та батьків, якщо він надумає попрацювати в Тирасполі, та вклала до конверту з відповіддю фото з пам'ятної для мене події – вручення диплому.

Невдовзі після нашої переписки було видано головну книгу Леоніда Куценка «Dominus Маланюк: тло і постать» про відомого поета, письменника, публіциста, який свого часу написав історіософський есей «Illustrissimus Dominus Mazepa». На жаль, не знаю, чи допомогла я тоді Куценку, більше ми не листувалися, але хочеться врити, що таки допомогла.

Я неодмінно з любов'ю розповім моєму синові все, що знаю про історичну постать в процесі державотворення – Івана Степановича Мазепу, а також представника української еміграції, непересічну особистість, яка відіграла значну роль у розвитку рідної літератури, – Євгена Філімоновича Маланюка та про людину, котра фактично повернула видатного земляка в культурний простір України, літературознавця – Леоніда Васильовича Куценка. Усіх трьох об'єднувала любов до рідного краю, її історії та патріотизм, – безумовно, на таких моральних цінностях зможемо виховати гідне прийдешнє покоління.